

СТЕПАНЕНКО Руслан Джаванширович, аспірант кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, <https://orcid.org/0009-0008-0586-0903>

ПРІОРИТЕТИ І РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ПОТРЕБ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ЕКОСИСТЕМАМИ

Степаненко Р.Д. *Пріоритети і ризики цифрової трансформації у формуванні потреб управління сучасними екосистемами.*

Вивчено сучасний стан, проблеми та перспективи цифрових компетенцій сучасного підприємства. На основі процесного підходу та цифрової парадигми менеджменту запропоновано комплекс заходів до концепції оптимального управління за допомогою сервісів, що забезпечують швидкість цифрових бізнес-процесів, надійність і безпеку даних. Актуальність теми полягає в тому, що кожна організація незалежно від розміру чи галузі стикається з цими проблемами, тому їм дуже важливо розуміти можливі ризики та розробляти ефективні стратегії їх подолання. У статті розглянуто ключові ризики та проблеми, з якими стикаються підприємства при впровадженні цифрових технологій. Організації змушені адаптуватися до нових умов. Серед основних проблем, що може вирішити цифровізація – пошук фінансування, покращення компетенцій персоналу, діагностика якості проекту, корегування стратегії. Для відновлення і подальшого сталого розвитку в умовах становлення інформаційного суспільства важливого значення набувають цифрові знання. Їхнє формування відбувається у результаті пристосування економічних процесів та місії підприємства з метою соціально-економічного піднесення України.

Ключові слова: цифровізація, екосистема, функціональність, ризики цифрової трансформації, інновації, платформа, конкурентні переваги, стратегія цифрової трансформації.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Концепція цифрового розвитку на сучасному етапі формує наукову парадигму управління, що потребує певних змін і доповнень у інформаційній системі управління, економічному аналізі, бізнес-плануванні, кадровому менеджменті, структурі бізнес-процесів з урахуванням ризиків, нестабільності та тенденції посилення продовольчої небезпеки, результатом чого має бути більш інклюзивне суспільство та кращі механізми управління. Сучасне управління стійким розвитком підприємств у регіональному та глобальному середовищі – це комплексний, системний процес, пов'язаний з такими аспектами управління, як цифровізація, віддалений доступ, мобільність, управління конкурентоспроможністю, стратегічний менеджмент, екологічний менеджмент, ESG-принципи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифровізації діяльності підприємства розглянуті в роботах Кіржецької М., Кіржецького Ю. [1], Замлинського В. А., Жук Н. Л., Осик С. В., Мартіянової М. П. [2], аспекти цифровізації аграрних підприємств у контексті економічної безпеки накадні в роботі Коляденко С., Дзись О., Гайдей В. [3], Екосистема цифрових інновацій та інноваційне підприємництво розглянута в роботах Садовник О. В., Репін М. С. [4] та Фам К. Х., Ву П. [5]. Незважаючи на ряд досліджень аналіз пріоритетів і ризиків цифрової трансформації у формуванні потреб управління сучасними екосистемами потребує подальшого поглиблення та розширення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета роботи – запропонувати практичні рекомендації підприємствам, що обирають цифрове майбутнє та допомогти їм уникнути можливих ризиків і ефективно подолати перешкоди на шляху цифровізації їхньої діяльності. Досліджується проблематика загострюється у світлі великої кількості цифрових технологій, що швидко розвиваються, і бізнес-середовища, що змінюється.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові технології значно впливають на розвиток

підприємницьких екосистем. Вони сприяють збільшенню модульності, спрощують взаємодію між учасниками та сприяють швидкому поширенню інновацій. Цифрові платформи, такі як хмарні сервіси та інтернет речей (IoT), дозволяють учасникам екосистем ефективно координувати свою діяльність та створювати додану вартість. Велика кількість актуальних наукових досліджень з економіки розглядається через призму цифровізації. Питання ризиків й пріоритетів стратегічного управління екосистемами відповідно до проблеми забезпечення сталого економічного розвитку та зменшення екологічного навантаження на довкілля в контексті кризових ситуацій економіки України висвітлені у роботах [1–4].

Процеси управління та виявлення симптомів проблемних ситуацій на підприємствах, діагностування їх глибинних причин, організації та здійснення заходів з проведення комплексної діагностики стану підприємства, розроблення та впровадження відповідних управлінських рішень доводять, що використання екосистем є важливим і перспективним напрямом розвитку в світі, який динамічно змінюється [2].

Цифровізація в аграрному секторі України має значний потенціал для підвищення ефективності, стійкості та конкурентоспроможності підприємств, але потребує врахування специфічних ризиків і викликів. Дослідження Бойченко К., Сергеев М. [8] та інших акцентують увагу на ролі цифрових платформ у формуванні екосистем підприємства. Вони аналізують, як взаємодія між платформою та її комплементарними продуктами створює додаткову цінність для користувачів та сприяє розвитку інновацій.

У дослідженнях BCG Henderson Institute (США) бізнес-екосистеми розуміють як «...динамічну групу... незалежних гравців, які створюють продукти чи послуги для вирішення однієї проблеми». Екосистема тут характеризується «...ціннісною пропозицією та... групою акторів із різними ролями». Компанія класифікує такі взаємодії як бізнес-екосистеми, «...які в рамках одного завдання об'єднують кілька вузькопрофільних виробників,

різноманітні пропозиції, що об'єднують послуги різних постачальників, оптово-логістичні центри, платіжні системи тощо» [6].

Так само це стосується складних екосистем, які зараз виникають у бізнес-ландшафті та галузях промисловості, а також щодо нових способів створення цінності. Оскільки інтернет речей (IoT) робить наші будинки, телефони та автомобілі «розумними», компанії повинні співпрацювати з набагато ширшим колом партнерів, щоб об'єднати базові технології, програми, програмні платформи та послуги, необхідні для інтегрованого рішення.

Учасники сучасних галузевих екосистем співпрацюють способами, які принципово відрізняються від співробітництва минулого.

Широке дослідження 40 екосистем виявило чотири додаткові аспекти нових цифрових екосистем, які змінюють спосіб співпраці компанії: географічне розмаїття учасників; міжгалузеве спрямованість; більш короткі, більш гнучкі структури угод; взаємне безперервне створення вартості.

Екосистеми можуть радикально знизити витрати на залучення клієнтів, оскільки вони забезпечують автоматизацію у великих масштабах і, інтегруючи шляхи купівлі, дозволяють клієнтам купувати різноманітні продукти та послуги на одній платформі. Відповідно до аналізу McKinsey, у банківській галузі екосистеми можуть забезпечити економію витрат на залучення клієнтів на 10–20 відсотків [7].

Екосистемний підхід є ефективним інструментом для досягнення інноваційного розвитку та економічного зростання. Для успішного функціонування підприємницьких екосистем важливо забезпечити високу модульність, компліментарність та інноваційність. Цифрові технології відіграють ключову роль у підвищенні ефективності екосистем та сприяють їхньому розвитку. Розуміння цих процесів допоможе вдосконалити підходи до стратегічного управління, стимулювати інновації та забезпечити стійкий розвиток бізнесу в сучасних умовах [8].

У рамках Програми фінансової допомоги Україні від ЄС Ukraine Facility на 2024–2027 рр. [9] передбачено реалізацію реформ у секторі цифрової трансформації, зокрема інтеграцію з цифровим ринком ЄС, поширення швидкого та захищеного зв'язку, створення умов для розвитку екосистеми стартапів та «держави в смартфоні» [10].

Цифрова екосистема – це складна мережа людей, підприємств та інформаційно-комунікаційних систем, які використовують технології для взаємодії один з одним. Цифрові екосистеми виходять за рамки простого підключення кількох пристроїв або програм. Сьогодні це використання технологій для збору даних, їх використання як способу створення нових продуктів, надання послуг та створення нового досвіду для клієнтів. Традиційне стратегічне мислення зазвичай спирається на командування та контроль із встановленими показниками та рівнями прийняття рішень, які можуть стримувати інновації та зміни. Щоб збудувати цифрову екосистему, необхідно визначати потреби своїх клієнтів або усвідомити майбутні тенденції та інструменти, які потрібні вашій компанії.

У загальному розумінні цифрова трансформація – це перетворення системи управління бізнесом шляхом перегляду стратегії, моделей, операцій, продуктів, маркетингового підходу та цілей, що забезпечується прийняттям цифрових технологій. Це складне обліково-аналітичне завдання – зібрати інформаційно-комунікаційні зв'язки різних галузей і регіонів; однак за допомогою сучасних цифрових можливостей це стане можливим у найближчому майбутньому [12].

Для формування та реалізації стратегії цифрової трансформації, інформаційне середовище підприємства має відповідати таким вимогам: 1) повнота та актуальність даних – дані, необхідні для дослідження, оцінки та прийняття рішення, відображають показники аналізованого процесу управління та інтегруються один з одним; 2) достовірність даних – точність та правильність інформації перевіряється за допомогою автоматизованих процедур при створенні звітів та за допомогою користувачів інформаційного середовища; 3) логічність даних забезпечується на підставі таких принципів: первинне введення даних у систему здійснюється за допомогою одного додатка; первинні дані зберігаються та змінюються тільки на первинному сервері, звідки вони згодом вивантажуються до інших додатків; 4) безпека та управління доступом до даних здійснюються за допомогою механізмів ідентифікації, авторизації та управління правами доступу до інформаційних ресурсів у системі; 5) продуктивність системи досягається за допомогою алгоритмів балансу навантаження, за рахунок розподілу компонентів системи у серверах; 6) стабільність внутрішнього інформаційного середовища забезпечується регулярним резервним копіюванням даних.

Урядові установи також активно використовують цифрові екосистеми у межах своїх зусиль щодо забезпечення прозорості та підзвітності. Наприклад, Європейський Союз створив платформу з відкритим кодом під назвою MyData. Це дає громадянам доступ до своїх даних, щоб вони могли бачити, як вони використовуються чи продаються. Це дуже важливо для того, щоб ніхто не порушував закони про конфіденційність, такі як GDPR.

Ризики пов'язані з тим, що жоден користувач немає контролю над своїми даними. Хмарна база даних, така як Google Cloud або Amazon Web Services (AWS), може використовуватися як місце входу в цифрову екосистему компанії. Програмне забезпечення як послуга (SaaS) дозволяє цифровим програмам обмінюватися даними через хмару.

SaaS (software as a service – хмарна модель надання програмного забезпечення, яка доставляє програми кінцевим користувачам в інтернет-браузері) – це модель надання програмного забезпечення як послуги. Програми SaaS розміщуються у сторонніх постачальників і доступні через інтернет, що дозволяє користувачам платити лише за те, що вони використовують.

Це дозволяє компаніям управляти більшими та складними цифровими екосистемами з меншими початковими капіталовкладеннями та ризиками, ніж традиційні локальні рішення.

API – Application Programming Interface (інтерфейс програмування додатків, програмний

інтерфейс програми), що формує основу цифрової екосистеми.

API – це основа цифрової екосистеми. API дозволяють спільно використовувати дані між системами, що дозволяє створювати нові продукти та послуги, пов'язані з існуючими. Це створює екосистему, в якій кожна система має свої унікальні сильні та слабкі сторони, але працює разом як частина більшого цілого. API є захищеними та задокументованими інтерфейсами до цільових систем, які можна викликати або записати за допомогою простого виклику. API поєднує високоінтегровані цифрові процеси, які поєднують в собі важливі частини глобальних економічних показників і забезпечують розподіл праці в цифровій економіці. Цифрова економіка постійно розвивається завдяки дедалі ширшому впровадженню технологій блокчейн. Серед безлічі інновацій децентралізовані фінанси (DeFi) стали трансформаційною силою, яка переосмислює традиційні фінансові системи. Центральне місце в цій революції займають сервіси, які забезпечують смарт-контракти зовнішніми даними. API3 виділяється на цьому тлі, пропонуючи сторонні сервіси, керовані децентралізованою автономною організацією (DAO) і призначені для покращення досвіду розробників. Цей продукт слугує мостом між мережею блокчейн і реальним світом, надаючи необхідні дані, які дозволяють виконувати смарт-контракти на основі реальних подій. Традиційні рішення часто покладаються на сторонніх посередників, що може призвести до вразливостей і зниження цілісності даних. API3 вирішує ці проблеми, пропонуючи сторонні оракулярні сервіси. Ці сервіси безпосередньо з'єднують постачальників API зі смарт-контрактами, усуваючи посередників і забезпечуючи надійність і безпеку даних.

Цифрові екосистеми можуть бути складними проектами; важливо зрозуміти, як вони працюють, перш ніж приступити до їх створення, щоб можна було звести до мінімуму кількість часу, що витрачається на вирішення проблем надалі. Платформи поступово інтегруються з іншим програмним забезпеченням та системами, допомагаючи створити взаємопов'язану екосистему. Платформа – це центральний вузол, який інтегрується з іншим програмним забезпеченням та системами, допомагаючи створити взаємозалежну екосистему.

Найбільш поширені приклади платформ включають:

ERP (планування ресурсів підприємства) – інтегрована система, яку використовують великі організації для управління своїм бізнесом: від бухгалтерського обліку до управління запасами, продажу та розподілу.

CRM (управління взаємовідносинами з клієнтами) – програмне забезпечення, яке допомагає відстежувати клієнтів, потенційних клієнтів та можливості продажу в одному місці.

CMS (система керування контентом) – вебсайти або блоги, контент яких можуть додавати користувачі.

Постійне впровадження нових технологій підвищує цінність вашої екосистеми. Одним із основних принципів побудови цифрової екосистеми є

впровадження технологій у предмети повсякденного побуту, які дозволяють їм передавати інформацію, підвищуючи цінність вашої екосистеми.

Наприклад, мітки RFID – це тип пасивних бездротових міток, які можна зчитувати на відстані за допомогою зчитувача RFID, що зазвичай використовується для відстеження запасів або товарів на полицях магазинів, а також стає все більш популярним серед споживачів.

Споживач, у телефон якого вбудований RFID-чип, може пройти повз предмет з RFID-міткою (наприклад, улюбленої марки квасу). Вони отримають на телефон повідомлення про те, скільки пляшок залишилося на складі в найближчих магазинах. Таким чином, споживачам не доведеться переглядати різні вебсайти перед здійсненням покупки. Інші приклади включають невеликі пристрої, такі як розумний годинник, смартфон та фітнес-браслети. Ці пристрої збирають дані про рівень вашої активності протягом дня. Вони можуть надсилати повідомлення залежно від того, наскільки ви були активні протягом дня. Формування системи цифрового управління підприємством передбачає удосконалення управлінських процесів за рахунок аналізу інформації внутрішнього і зовнішнього середовища, що формує сучасні засади з функціонування підприємства і забезпечує достатні підстави для аргументованого і виваженого управлінського реагування. Передумовами формування цифрової стратегії є: діагностування стану системи управління підприємством; визначення впливу зовнішніх факторів; визначення впливу внутрішніх факторів; визначення пріоритетів і загроз для підприємства загалом та управлінської системи зокрема; вибір цифрових обліково-аналітичних інструментів для побудови бізнес-процесів.

Менеджмент підприємств зобов'язаний адаптувати свої підприємства до можливого розвитку подій та щодо того, чи змінювати ситуацію відповідно до завдань підприємства на свою користь.

Цифрова трансформація потреб управління вимагає ситуаційного аналізу та контролю і може бути презентована такими вихідними даними: контроль планів, прогнозів, варіантів та альтернатив розвитку; контроль цілей та завдань у вигляді набору показників кінцевих результатів; контроль реалізації ситуаційних захисних заходів та впливів; ітеративний контроль та аналіз досягнення поставлених цілей; аналіз показників результативності та ефективності використання ресурсів підприємства; моніторинг отриманих результатів; діагностика та факторний аналіз зміни економічного стану, оцінювання та аналіз перспектив підвищення його рівня; контроль реалізації управлінських рішень, вирішення завдань оперативного, тактичного та стратегічного характеру.

Трансформація потребує співставлення окреслених цілей і завдань з наявними ресурсами і можливостями для їх збалансованості і прогнозованості.

Керівник, який має доступ до всіх даних організації в цифровій екосистемі, зобов'язаний мати відповідні компетенції, щоб «читати» інформацію, оперувати інструментами, що допомагають інтерпретувати цю інформацію у виважені управлінські рішення. Інструменти аналізу даних допоможуть

оптимізувати величезний обсяг даних, дозволять аналітикам та менеджерам виявляти ризики і позитивні тенденції у своїх бізнес-операціях. Щоб побудувати по-справжньому взаємозалежну цифрову екосистему, важливо вибрати правильні технології. Однією з найбільш прогресивних тенденцій у галузі технологій є інтернет речей (IoT).

Український бізнес стикається з великою кількістю викликів та ризиків, серед яких, безперечно, найбільшим ризиком залишається здійснення російською федерацією повномасштабного вторгнення на територію України та проведення активних бойових дій. Щодня з боку агресора відбуваються масовані обстріли мирних міст та не військових об'єктів, що призводить до пошкодження або навіть знищення підприємств. Як наслідок, українські підприємці можуть зіштовхнутися з необхідністю додаткових фінансових витрат на відновлення роботи свого бізнесу. Так, збільшився дефіцит кваліфікованих спеціалістів, які забезпечували прибутковість підприємств, витрати на встановлення альтернативних джерел енергії, а також виникає необхідність провести реорганізацію роботи підприємства з урахуванням негативних наслідків. Все це вимагає від бізнесу вкладення додаткових людських, фінансових та часових ресурсів.

Вимірювання ефективності цифрових рішень на малих підприємствах призводить до додаткового ризику, особливо у прогнозуванні економічного ефекту та визначенні терміну повернення інвестицій. У міжнародному економічному

контексті існує декілька факторів, які відіграють вирішальну роль у застосуванні цифрових технологій: експоненціально зростаюче проникнення розумних пристроїв; розвиток попиту та зміна уподобань клієнтів; збільшення швидкості інтернету та масштабів проникнення; технологічні інновації та схильність до користування передовими технологіями.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Цифрові технології визнаються важливим чинником для інновацій. За їх допомогою можна швидше та ефективніше приймати рішення у реальному часі, покращити циркулярність та екологічність, зменшити час і витрати на розробку нових продуктів, миттєво реагувати на зміни ринкової ситуації. Україна прагне до сталого економічного розвитку та суспільного добробуту у контексті європейського законодавства, намагається подолати загрози економічної і політичної нестабільності, поліпшити прозорість та легкість ведення бізнесу, інвестиційний клімат, залучити довгострокові інвестиційні ресурси, спрямовуючи їх на розвиток економіки, урахувати при цьому сучасні інструменти цифровізації. Отже, вирішення цих проблем залежить і від розроблення цифрової екосистеми. Цифрова трансформація відкриває значні можливості для зростання та створення вартості, однак жодна з них не може бути реалізована без усунення пов'язаних із цим ризиків. Таким чином, управління ризиками в мілливий епоху має вирішальне значення для стійкості організації.

Література.

1. *Кіржецька М., Кіржецький Ю.* Особливості цифрової стратегії підприємства залежно від розміру бізнесу. *Галицький економічний вісник.* 2020. № 5(66). С. 7-15.
2. *Замлинський В.А., Жук Н.Л., Осик С.В., Мартіянова М.П.* Сучасна бізнес-діагностика: цифрова зрілість та відновлення екосистем. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* 2023. Том 8. № 3. С. 18-25.
3. *Коляденко С., Дзись О., Гайдей В.* Перспективні напрями цифровізації аграрних підприємств у контексті економічної безпеки. *Економіка та суспільство.* 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-84>.
4. *Садовник О.В., Рєпін М.С.* Екосистема цифрових інновацій та інноваційне підприємництво. *Формування ринкової економіки в Україні.* 2022. № 48. С. 42-52.
5. *Pham Q.H., Vu K.P.* Digitalisation in small and medium enterprise: a parsimonious model of digitalisation of accounting information for sustainable innovation ecosystem value generation. *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship.* 2022. Vol. 16(1). P. 2-37.
6. *Lang N., Konrad von Szczepanski.* The Emerging Art of Ecosystem Management. 2020. URL: <https://www.bcg.com/ru-ru/publications/2019/emerging-art-ecosystem-management.aspx>.
7. McKinsey Global Institute. 2019. The Ecosystem Playbook: Winning in a World of Ecosystems. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/winning-in-a-world-of-ecosystems>.
8. *Бойченко К., Сергєєв М.* Екосистемність та генерування цінностей у підприємстві. *Економіка та суспільство.* 2024. № 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-3>.
9. Регламент (ЄС) 2024/792 Європейського Парламенту та Ради від 29 лютого 2024 року про створення Механізму в Україні PE/10/2024/REV/1. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj?locale=en>.
10. Уряд затвердив План для реалізації програми Ukraine Facility. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyl-plan-dlia-realizatsii-prohramy-ukraine-facility>.
11. *Маркевич К.* Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. Центр Разумкова. 2021. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shlyakhy-podolanniavyklykiv>.
12. *Zamlynskyi V, Shabatura T, Zamlynska O.* Perspective Chapter: Exploring the Possibilities and Technologies of the Digital Agricultural Platform. *Sustainable Development. IntechOpen.* 2023. DOI: <https://doi.org/10.5772/intechopen.112358>. URL: <https://www.intechopen.com/online-first/87828>.

References.

1. *Kirzhets'ka, M., Kirzhets'kyj, Yu.* (2020). «Features of the digital strategy of the enterprise depending on the size of the business». *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk.* № 5(66). pp. 7-15.
2. *Zamlyns'kyj, V.A., Zhuk, N.L., Osyk, S.V., Martiianova, M.P.* (2023). «Modern Business Diagnostics: Digital Maturity and Ecosystem Recovery». *Ukrains'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky.* Vol. 8. № 3. pp. 18-25.
3. *Koliadenko, S., Dzis', O., Hajdej, V.* (2024). «Prospective directions of digitalization of agricultural enterprises in the context of economic security». *Ekonomika ta suspil'stvo.* № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-84>.
4. *Sadovnyk, O.V., Riepin, M.S.* «Ecosystem of digital innovations and innovative entrepreneurship». *Formuvannia rynkovoї ekonomiky v Ukraini.* № 48. pp. 42-52.
5. *Pham, Q.H., Vu, K.P.* (2022). «Digitalisation in small and medium enterprise: a parsimonious model of digitalisation of accounting information for sustainable innovation ecosystem value generation». *Asia Pacific Journal of Innovation and*

Entrepreneurship. Vol. 16(1). pp. 2–37.

6. Lang, N., Konrad von, Szczepanski. (2020). The Emerging Art of Ecosystem Management. Available at: <https://www.bcg.com/ru-ru/publications/2019/emerging-art-ecosystem-management.aspx>.

7. Mckinsey Global Institute. (2019). The Ecosystem Playbook: Winning in a World of Ecosystems. Available at: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/winning-in-a-world-of-ecosystems>.

8. Bojchenko, K., Sierhieiev, M. (2024). «Ecosystemism and value generation in entrepreneurship». *Ekonomika ta suspil' stvo*. № 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-3>.

9. Rehlament (YeS) 2024/792 Yevropejs'koho Parlamentu ta Rady vid 29 liutoho 2024 roku pro stvorennia Mekhanizmu v Ukraini PE/10/2024/REV/1. [Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and the Council of February 29, 2024 on the establishment of the Mechanism in Ukraine PE/10/2024/REV/1]. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj?locale=en>.

10. Uriad zatverdyyv Plan dlia realizatsii prohramy Ukraine Facility. (2024). [The Government approved the Plan for the implementation of the Ukraine Facility program]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyyv-plan-dlia-realizatsii-prohramy-ukraine-facility>.

11. Markevych, K. (2021). Tsyfrovizatsiia: perevahy ta shliakhy podolannia vyklykiv. Tsentrazumkova. [Markevich K. Digitization: advantages and ways to overcome challenges. Razumkov Center]. Available at: <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolanniavyklykiv>.

12. Zamlynskyi, V., Shabaturova, T., Zamlynska, O. (2023). Perspective Chapter: Exploring the Possibilities and Technologies of the Digital Agricultural Platform. Sustainable Development. IntechOpen. DOI: <https://doi.org/10.5772/intechopen.112358>. Available at: <https://www.intechopen.com/online-first/87828>.

Abstract.

Stepanenko R. *Priorities and risks of digital transformation in forming the needs of management of modern ecosystems.*

The current state, problems, and prospects of modern enterprise's digital competencies are under intense scrutiny. The current stage of digitalization development is characterized by the urgent need for enterprises to respond to the existing competitive advantages and risks. The discrepancy between their response and the effectiveness of their activities is a pressing issue. Based on the process approach and the digital paradigm of management, a set of measures for optimal management with the help of services that ensure the speed of digital business processes, reliability, and data security has been proposed. Today, businesses face numerous risks, most of which have not been predicted to do business. These threats are caused first by the pandemic, then by the war, which, on the one hand, provoked the dynamics of the growth of various digital technologies, the introduction of new business models, and, on the other hand, dependence on the array of digital data with their communication properties, the growing threat of cyberattacks. The urgency of this topic lies in the fact that every organization, regardless of size or industry, faces these challenges. Hence, they must understand the possible risks and develop effective strategies to overcome them. The article discusses the key risks and problems enterprises face in implementing digital technologies. The work aims to offer practical recommendations to enterprises that choose a digital future and help them avoid possible risks and effectively overcome obstacles to digitalizing their activities. The research issues are exacerbated by many rapidly evolving digital technologies and a changing business environment.

Organizations are compelled to adapt to new conditions. Digitalization offers solutions to key challenges such as funding, staff competencies, project quality diagnosis, and strategy adjustment. The importance of digital knowledge is pivotal for the restoration and sustainable development in the context of the information society. Its formation is a direct result of the adaptation of economic processes and the mission of the enterprise for the socio-economic development of Ukraine.

Keywords: digitalization, ecosystem, functionality, digital transformation risks, innovations, platform, competitive advantages, digital transformation strategy.

Стаття надійшла до редакції 30.08.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Stepanenko R. Д. Пріоритети і ризики цифрової трансформації у формуванні потреб управління сучасними екосистемами. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 5. С. 16–20.

Stepanenko R. *Priorities and risks of digital transformation in forming the needs of management of modern ecosystems. Actual problems of innovative economy and law*. 2024. No. 5, pp. 16–20.

УДК: 65.012.7:658.5; JEL classification: D81; H56

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-5-4>

ГОРОБКО Роман Ярославович, аспірант спеціальності 051 Економіка,
Державний біотехнологічний університет, <https://orcid.org/0009-0008-0240-4937>
ПОСТОВІТ Володимир Михайлович, аспірант,
Державний біотехнологічний університет, <https://orcid.org/0009-0009-4068-8173>

ІНТЕГРАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Горобко Р.Я., Постовіт В. М. *Інтеграція систем управління ризиками для забезпечення безпеки підприємства та його конкурентних переваг.*

У сучасному світі, де невизначеність і ризик постійно зростають, питання безпеки стає все більш актуальним для організації у різних галузях. Інтеграція систем управління ризиками є важливим інструментом для підтримки стабільності та забезпечення захисту від потенційних загроз. У роботі описано основні підходи до інтеграції систем управління ризиками, особливу увагу приділено механізму безпеки, що забезпечує ефективне та своєчасне реагування на ідентифіковані ризики. Аналізуються різні категорії ризиків, які можуть вплинути на діяльність організації, включаючи технічні, економічні, екологічні та соціальні фактори. Аналіз ризиків включає як кількісну, так і якісну оцінку, що дозволяє точніше визначити можливі наслідки та визначити пріоритетність заходів з мінімізації ризиків. Були досліджені різні підходи до управління ризиками, зокрема стратегії, орієнтовані на ризик, які включають превентивні заходи та механізми швидкого реагування. Одним із базисів є моніторинг ризиків, який дозволяє виявляти відхилення та негайно вживати коригувальних заходів. Моніторинг найчастіше здійснюється за допомогою автоматизованих систем, які дозволяють швидко збирати та обробляти дані, що стосуються діяльності організації. Запропоновано концепцію інтегрованої системи управління ризиками, що поєднує різні рівні управління, включаючи

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА» № 5 / 2024

Всеукраїнський науковий журнал